

4/2016

Hela Sverige ska leva!

TEMA: KULTUR

- ▶ KULTUR GÖR SKILLNAD!
- ▶ LOKALJOURNALISTIK PÅ UPPDRAG
- ▶ VÄLKOMNANDE SKIVARP

2. LEDARE

3. TEMA: KULTUR

Kultur gör skillnad.

4. TEMA: KULTUR

Festival gav vänort i Colombia.

6. FRÅN HELA SVERIGE

Lokaljournalistik på uppdrag.

7. NYHETER I KORTHET

Samåkning Dalarna – nytt projekt.

8. FRÅN NORRTILL SÖDER

Konstnärer satte Fengersfors på kartan.

Hela Sverige ska leva!

5 000 lokala grupper som skapar hållbara och företagsamma bygder i hela Sverige.

Hela Sverige ska leva
Stortorget 7, 2 tr 111 29 Stockholm
helasverige.se

Du hittar oss även på

Instagram

Facebook

Twitter

Ansvarig utgivare: Terese Bengard

Redaktör: Karin Wenström
Telefon: 08-24 13 50
karin.wenstrom@helasverige.se

Skribenter: Linn Hjort och Karin Wenström

Layout: Linjalen Tre.Noll
info@linjalen.com

Omslagsbild: Festivalen Not Quite Roots, år 2014 i Fengersfors.
Foto: Malin Robertson Harén
Foto, lilla runda bilden:
Anders Hedlund

Tryckeri: AlltryckPlus, Lysekil
Vårt papper, Galeri Art Silk, är PEFC-märkt och klimatkompenserat.

KLIMATKOMPENSERAT PAPPER
www.mapsverige.se

Ja till ett rikt kulturliv i våra bygder!

Kultur är ett viktigt verktyg för att nå det mål vi önskar för vårt samhälle: en balans mellan stad och land. Genom kulturen testas gränser, nya erfarenheter och upptäckter görs och glädje och självförtroende skapas, vilket banar väg för en positiv utveckling.

Att kunna ta del av kultur som framförs på scener och biografier på andra platser i Sverige och resten av världen är också en upplevelse, liksom att få sprida sina egna uppträdanden – därför menar vi att samlingslokalerna i våra bygder måste digitaliseras, för att möjliggöra kulturutbyte mellan otaliga samhällen både nära och långt bort. Det finns många skäl till att snabbt bredband är så viktigt för landsbygden!

Lokala kulturaktiviteter kan forma och hålla samman en bygds identitet, och har visat sig vara värdefullt för att hjälpa nyanlända svenskar att bli en del av gemenskapen. Genom kultur kan vi också få större förståelse för andra levnadssätt, traditioner och synvinklar. I de flesta fall är det civilsamhället som står bakom kulturkvällar, internationella matfestivaler och musikträffar, för att bara nämna några spännande saker som pågår runt om i hela Sverige.

Eftersom ideella krafter har en sådan central position när det gäller att utveckla en bygd och skapa sammanhållning och en social samhörighet är det viktigt att de får det stöd som behövs. I vårt landsbygdspolitiska program säger vi därför att politiken på olika nivåer måste satsa resurser på den ideella sektorn som föreningslivet och folkbildningen för att arbeta med kultur, bland annat som verktyg för inflyttning och demokratiutveckling.

Regeringen har beslutat att skjuta till mer pengar till den så kallade kultursamverkans-modellen, där landstingen får ett utökad uppdrag att fördela statliga medel till kultur på regional och lokal nivå. Enligt regeringen ska detta bidra till att brygga över klyftan mellan storstad och land. Vi är glada över det extra tillskottet och vill uppmana landstingen att se till att pengarna går till alla områden i kommunerna, inte bara kommuncentrat, och att det civila samhället får vara med och påverka hur pengarna ska fördelas.

Ett rikt kulturliv är en förutsättning för levande samhällen och attraktiva bygder är ofta de som erbjuder evenemang av olika sorter och i olika storlekar och som ger möjlighet för alla som vill att kunna utöva kultur av olika slag. Nog är det värt att sträva efter!

STAFFAN NILSSON
Ordförande

ÅSE CLASSON
Ordförande

Skriv på för kontanterna!

Bankerna vill få bort kontanterna för att bli ännu mer lönsamma. Vi tycker att det är en opraktisk, orättvis och farlig utveckling. Det är viktigt att kontanter finns kvar som alternativ vid sidan av digitala betalmedel. Ingen ska bli fråntagen rättigheten att använda kontanter. Vi tycker att frågan är för viktig för att överlåtas åt bankerna. Håller du med? Skriv på för kontanterna!

Läs mer på: kontantupproret.se

Kulturminister Alice Bah Kuhnke deltog i konferensen Kultur gör skillnad år 2015. Till vänster Terese Bengard, Hela Sverige ska levas verksamhetschef och till höger Kristina Ernehed, styrelseledamot i Hela Sverige ska leva Jämtland. Foto: Inger Kraft-Etzler

Kultur gör skillnad

Kultur är en av Hela Sverige ska levas prioriterade frågor och som vi arbetar med på olika sätt.

År 2013 arrangerade Hela Sverige ska leva tillsammans med ett antal aktörer konferensen Kultur kan göra skillnad i Bräcke. Målgruppen var lands- och glesbygdskommuner och tanken var att inspirera och utbyta erfarenheter om hur man får ett bra kulturutbud i lands- och glesbygdskommuner. Intresset var stort, berättar Inger Kraft-Etzler, initiativtagare till konferensen och projektledare för den.

– Framför allt var det viktigt för folk att träffas och prata med varandra. Tanken var också att vi i slutändan skulle kunna påverka politiker och vikten av kultur.

Målet är en konferens vartannat år, men de medverkande på första konferensen tyckte att det var så givande att de bestämde sig för att ha ett möte redan året efter, även det i Bräcke. År 2015 hölls nästa ordinarie konferens, i Åmål, och ett möte är inplanerat under 2017.

Det är tydligt att konferensen fyller ett behov.

– Det är sällan alla ses på samma ställe. Hit kommer deltagare från olika nivåer i kulturlivet, både utövare, beslutsfattare på riksnivå och kommunal nivå och representanter för studieförbunden, säger Inger.

För oss på Hela Sverige ska leva är kultur också ett sätt att ifrågasätta normer och värderingar med ett konstnärligt uttryck. Det har vi senast gjort i projektet #ungapålandsbygden. Där

jobbade vi aktivt för att utmana storstadsnormen, förändra attityder till unga på landsbygden och förbättra förutsättningarna för ungas organisering på landsbygden. Centralt i projektet var en turné med hundratals möten på festivaler och olika lokala initiativ där vi använde oss av exempelvis konst och film för att starta ett samtal om hur det är att vara ung på landsbygden.

Projektet är över, men förhoppningsvis blir det en fortsättning i någon form.

– Det finns ett behov av att prata landsbygd både i den unga hbtq- och demokratirörelsen och vi ser ett gigantiskt behov av att förändra attityder hos många makthavare med stort inflytande över unga landsbygdsbor, säger Isak Bergström, som var projektledare.

Rapporten Kultur gör skillnad

Den första konferensen utgick från Glesbygdsvverkets skrift Kultur kan göra skillnad. Följande konferens, år 2015, hade det lite kaxigare namnet Kultur gör skillnad, och Tillväxtanalys, som tagit över en del av Glesbygdsvverkets uppgifter, följde upp med en skrift med samma namn. Den diskuterar kulturpolitik och ger många praktiska exempel från lands- och glesbygdskommuner som framgångsrikt arbetat med kultur. Ladda ner på Tillväxtanalys hemsida:

tillvaxtanalys.se, Kultur gör skillnad, PM 2015:40

Bilden är från 2011 och en barn- och familjeföreställning med Tornedalsteatern. Foto: Marcus Holland

Nattens Festival gav vänort i Colombia

I Korpilombolo arrangeras sedan 2005 Nattens Festival. Här diskuteras och gestaltas drömmar, nattens djur, filosofi, musik med mera.

Medverkande har kommit från när och fjärran: Köpenhamns gosskör gav en konsert på första festivalen som folk fortfarande pratar om, ett annat år sjöng en grupp mongoliska strupsångare. Cirka 500 besökare kommer och festivalen pågår i två veckor.

Arbetet med festivalen innebär massor av ideellt arbete, men ger också mycket tillbaka.

– Vi har fått ny energi i bygden och festivalen har lärt oss att allt är möjligt, säger Linnea Nylund, ordförande i Korpilombolo kulturförening som ansvarar för arbetet.

Besökare måste äta och bo någonstans och Korpilombolo har numera både restaurang och hotell. Kulturföreningen har blivit lite av en spindel i det lokala nätet och ordnar närservice av olika slag, har i uppdrag att städa kyrkan och vårda gravar. Flera arbetstillfällen har skapats och Linnea berättar att ungdomar fått jobb och nyanlända praktikplats.

Upprinnelsen till festivalen är en fantasieggande historia – delvis för att invånarna verkligen tagit vara på de möjligheter som den gav.

I början av 2000-talet kom litteraturvetaren Juan Vasquez, med ursprung i Colombia, på besök. Han intresserade sig för sin landsman, författaren Leon de Greiff som låtit huvudpersonen i en av sina böcker flytta till Korpilombolo. De Greiff hade aldrig satt sin fot i Sverige, men valde troligen Korpilombolo för att namnet liknade namnet på den stad han bodde i, Bolombolo.

Juan Vasquez arrangerade det första symposiet över författaren i Korpilombolo år 2004 och där kom idén upp om en nattens festival, eftersom Greiffs litteratur handlade om natten. Tio år senare arrangerades ett andra symposium.

Leon de Greiff och Colombia har gått som en röd tråd genom alla festivaler och Korpilombolo och Bolombolo är numera vänorter, och vänskapsband har uppstått mellan människor i båda länderna tack vare kulturen.

Konsthall i miniformat

Sveriges kanske minsta konsthall är ett tidigare fryshus på 24 kvadratmeter. Den ligger i Röstånga och drivs av ideella krafter. Är man med i konsthallens förening Freon, får man information om utställningar och konstpedagogiska aktiviteter, som exempelvis helgkurser i akvarellmålning. Här varvas fotoutställningar med oljemålningar, textilvävnader och kulturskola för barn.

Många konstnärer vill ställa ut sina verk just här, vilket gläder Nils Phillips, en av de många engagerade.

– Variationen och kvaliteten är viktigt i utställningarna, och att fungera som en mötesplats för byborna, säger Nils.

Foto: Nils Phillips

Kilbolokalen tar vara på möjligheterna

Kilbolokalen i Kilbo drygt två mil från Sala, ingår i Bygdegårdarnas riksförbund. Här finns sedan 14 år Kulturföreningen Kilbolokalen.

– Vårt syfte är att erbjuda så många sorters kultur som möjligt till de som bor här i området inom ramen för vår ekonomi, säger ordförande Marcus Jakobsson.

Föreningen tar vara på många av de möjligheter som finns för kulturarrangörer på landsbygden. De får filmer genom Bygdegårdarnas utbud. Teaterföreställningar får de bland annat genom att åka till Utbudsdagen i Västerås. Där visar mellansvenska scenproducenter upp smakprov ur aktuella föreställningar och som arrangör kan man beställa de produktioner man är intresserad av.

Musiker och författare som kommer till Kilbolokalen bor oftast i länet. Det blir lätt för dyrt annars.

Finansiering är ett eget kapitel och Marcus berättar att det blir allt svårare att få pengar.

Kommunen betalar lokalhyran och finansierar till viss del ungdomsverksamheten. I övrigt har de fått mindre summor från Sala sparbank och har hyrt ut lokalen ibland. Medlemsavgiften för en familj är 250 kronor per år.

Marcus är stolt över att verksamheten varit igång så pass länge och att ungdomsverksamheten rullar.

– Människor behöver inte åka till centralorten för att få kultur. Vi serverar alltid kaffe och smörgås – man träffas på det sättet. Vi ser ju glädjen, hur folk samtalar och har roligt.

Lathund för mer kultur till bygden

Kultur är ett vitt begrepp som omfattar allt från körmusik till konstupställningar. Här har vi samlat nyttiga länkar vi hittat, som kan ge mer kultur till bygden. Bra första kontakter kan vara studieförbunden – Hela Sverige ska leva har tre studieförbund som är medlemmar: ABF, Studieförbundet och Studieförbundet Vuxenskolan. Kontaktuppgifter finns på helasverige.se under fliken "Om oss". Kulturansvariga på kommunen är också en bra ingång.

Våra gårdar, Bygdegårdarnas riksförbund och Folkets hus och parker är viktiga kulturförmedlare som tillsammans erbjuder cirka 2 700 mötesplatser runt om i Sverige. Det finns stora fördelar med att bli medlem om man har en lokal och medlemskap är en förutsättning för att få del av deras verksamhet.

FOLKETS HUS OCH PARKER har bland annat livesändningar från världens stora scener. Men de har också arrangemang som passar i mindre lokaler, exempelvis vandringsutställningar och ett scenutbud för barn och familj.

👉 fhp.nu

BYGDEGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND driver projekt som föreningarna kan ta del av, exempelvis integrationsprojekt och ett läsfrämjande projekt. De har också ett filmutbud och ger hjälp kring hur man arrangerar filmvisning.

👉 bygdegardarna.se

VÅRA GÅRDAR har bland annat färdiga konstupställningar som går på turné och som kan bokas, liksom teaterföreställningar och annat.

👉 varagardar.se

SCENKONSTPORTALEN är en digital mötesplats för arrangörer och producenter av scenkonst. Som arrangör kan man söka produktioner efter olika kriterier.

👉 scenkonstportalen.riksteatern.se

SCENKONST. Utbudsdagen är ett årligt arrangemang där producenter av scenföreställningar och arrangörer träffas. Under dagen visas smakprov på de föreställningar som erbjuds och eftersom producenterna är på plats så är det lätt att som arrangör ställa frågor. Utbudsdagen i Västerås hade senast cirka 50 smakprov. Utbudsdagen i Västerås täcker Mellansverige.

Här finns länkar till utbudsdagar i övriga landet, liksom utbudsdagar för musik och dans:

👉 teatercentrum.se/utbudsdagar-festivaler

FRITEATERN är en fri teatergrupp som alltid har ett antal föreställningar att erbjuda, för alla åldrar. De turnerar i hela Sverige och har föreställningar anpassade för mindre lokaler.

👉 friteatern.nu

FÖRFATTARTRÄFFAR. Författarcentrum finns på fyra ställen i Sverige, och förmedlar författare för bokträffar. Kom ihåg att författarna ska ha skälig ersättning.

👉 ff.forfattarcentrum.se

SVENSKA HEMSLÖJDSFÖRENINGARNAS RIKSFÖRBUND har lokalföreningar över hela landet. De arrangerar kurser, utställningar och föreläsningar. Gå in på hemsidan och leta upp din närmaste förening under fliken "Föreningar".

👉 hemslöjden.org

SVERIGES HEMBYGDSFÖRBUND har en aktivitetskalender, där det framgår vad som kan finnas på den egna orten.

👉 hembygd.se

Kultur på läns- och regionnivå

På läns- och regionnivå finns statliga kulturpengar som går till olika verksamheter. Organiseringen varierar i olika län/regioner och det är svårt att ge tips om hur man ska söka på internet. Enklarest är att kontakta din kommun som kan lotsa vidare. I vissa län finns pengar att söka på länsnivå för en lokal bygdeförening, i andra inte. Men det finns mycket kultur att upptäcka – som går på turné i länet/regionen.

Mer kulturpengar lokalt

Regeringen har beslutat att skjuta till 30 miljoner per år under fyra år till kultursamverkansmodellen, där landstingen/regionerna får ett utökat uppdrag att fördela statliga medel till kultur på regional och lokal nivå.

Motiveringen är att kulturen måste bli mer tillgängligt för alla i hela landet, inte minst för att brygga över klyftan mellan storstad och land.

Hela Sverige ska leva är naturligtvis mycket positiv till beslutet. – I den livliga debatt som idag pågår om förhållandet mellan stad och land kan ett berikat kulturliv lyfta fram och vrida och vända på viktiga perspektiv och göra saker och ting tydligare. För oss, som arbetar för ett land i balans, ger detta en större möjlighet att stärka rösterna från landsbygden, säger Terese Bengard, verksamhetsledare på Hela Sverige ska leva.

Hela Sverige ska leva!

Utbyggnadsportalen – för dig som bygger bredband

Från och med den 1 juli gäller att den som vill bygga ut fast eller trådlöst bredband har rätt att nyttja andras infrastruktur för att bredbandsutbyggnaden ska bli billigare. Det handlar naturligtvis om andras telekominfrastruktur, men även rör för avlopp, el och uppvärmning. Offentliga aktörer har även skyldigheter att samordna bygg- och anläggningsprojekt.

I samband med detta har PTS lanserat sin utbyggnadsportal där bredbandsbyggare och nätt innehavare hittar bra information, exempelvis om tillstånd och lagar. På portalen finns det också länkar till olika webbtjänster om var infrastruktur finns, och om byggprojekt.

Läs mer på: utbyggnadsportalen.pts.se

Foto: Maria Klang

Pepp och glädje i Jokkmokks-podden

Magdalena Forsman och Victoria Harnesk startade Jokkmokks-podden för att prata hälsa, mat, renar och jakt. Och som de skriver på poddens hemsida, pepp, glädje och en hyllning till coola människor som lever fullt ut i glesbygden.

– Vi vill skildra människor och lyfta angelägna frågor. Vi vill visa upp vårt Jokkmokk, säger Victoria.

Podden är ett pilotprojekt och de har fått 20 000 kronor av Jokkmokks kommun och Sparbank Nord för produktion och marknadsföring. Med pengarna har de exempelvis kunnat hyra in en ljudtekniker. Fem avsnitt kommer fram till jul.

Adress till podden: jokkmokkspodden.podbean.com

Lokaljournalistik på uppdrag

Blank Spot Project startades år 2015 av ett gäng reportrar som tyckte att det fanns områden i världen som var osynliga på mediekartan. Med hjälp av gräsrotsfinansiering har de sedan dess skrivit många reportage som ligger på projektets hemsida.

De upptäckte också att de vita fläckarna på mediekartan fanns på närmare håll, nämligen den svenska landsbygden. Och har nu dragit igång gräsrotsfinansierad lokaljournalistik.

Vill man stödja, så blir man prenumerant och betalar 70 kronor per månad.

– Genom prenumerationen möjliggör man den här journalistiken. Man blir också medskapare. Har man ett tips så meddelar man oss och så försöker vi att tillsammans med lokalbefolkningen bevaka och skriva om ämnet. De färdiga reportagen är fria för alla att läsa, berättar Martin Schibbye en av grundarna av Blankspot.

Hittills har de lanserat en reportageserie om pressfrihetens vita fläckar i Sverige. Nu tittar de också på tidningskrisen, berättar Martin och tillägger att de fått många oerhört spännande tips.

Läs mer på blankspotproject.se

Språkcafé i Skivarp. Foto: Jeanette Bohman

Ett välkommande Skivarp

Våren 2016 bildades föreningen Ett välkommande Skivarp i Skivarp, Skurups kommun, ur en Facebookgrupp som ville verka för ett öppet samhälle. Nu har Ett välkommande Skivarp blivit medlemmar i Hela Sverige ska leva och arbetar aktivt mot rasism och för att nyanlända ska få del av gemenskapen i bygden.

– Vi försöker ha ett språkcafé varannan lördag och har startat ett fotbollslag, säger Jeanette Bohman, suppleant i styrelsen.

Till språkcaféerna bjuds nyanlända och lokalbefolkning in och mellan 40 och 60 personer brukar delta – men första gången kom hela 110 personer.

– Poängen är att vi ska mötas helt avdramatiserat för att lära känna varandra. Jag tror att all rasism som vi upplevt i byn bygger på okunskap och rädsla och att ju mer aktiviteter vi har för att mötas, desto mer rädsla får man bort, säger Jeanette.

– Huvudsyftet med vår förening är att visa att man kan mötas fast man är född på en annan plats på planeten!

Ett Korpenlag har bildats där framförallt manliga vuxna flyktingar och ensamkommande barn deltar, och via Vuxenskolan ska Ett välkommande Skivarp starta studiecirkel och en matlagningscirkel.

Vänskaper har blommat och nyanlända har fått goda kunskaper om sitt nya hemland tack vare föreningens aktiviteter. Välkomna till Hela Sverige ska leva, säger vi!

Podden utan storstadsnormer

Ni missar väl inte podden Landet – med intervjuer och samtal kring alla möjliga intressanta frågor: integration, innovativ service, den urbana normen, organisering och mycket mer.

Den 13 oktober kommer det sjuttonde avsnittet som handlar om fiber. Här får vi bland annat veta hur gotlänningarna gjorde för att dra fiber över hela ön.

Adress till podden: landsbygdsnatverket.se

Gräsrotsfinansiering på tillväxt

Gräsrotsfinansiering, eller crowd funding som det ofta kallas, blir allt vanligare. Inte undra på, för det är en bra metod för att finansiera och marknadsföra en idé/produkt. Regeringen intresserar sig också för metoden och tillsatte en utredning i slutet av juli för att kartlägga och analysera marknaden för gräsrotsfinansiering i Sverige.

Finansmarknadsminister Per Bolund poängterar bland annat att det är viktigt att utvecklingen går i en riktning som upprätthåller förtroendet för branschen och säkerställer ett högt konsumentskydd.

Utredningen ska vara klar senast den 28 december 2017.

Läs mer på regeringen.se, [Finansdepartementets sida under rubriken utredningar och kommittéer](http://Finansdepartementets_sida_under_rubriken_utredningar_och_kommittéer).

Samåkning Dalarna – nytt projekt

Hela Sverige ska leva Dalarna driver fram till slutet av 2017 projektet "Samåkning Dalarna – kollektivtrafik-komplement för social integration".

Målet är att förbättra transportmöjligheterna och integrationen på landsbygden i Dalarna genom att införa ett samåkningssystem i utvalda byar samt i flyktingboenden i Hedemora och Älvdalens kommuner. Förhoppningen är också att bidra till att människor möts och samtalar i bilarna. Inspiration kommer från sockenrådet i Tolg som år 2011 vann priset "Årets landsbygdsinnovation" för mobilsamåkning.se, ett samåkningssystem som nu används i flera bygder i Småland.

Hedemora kommun är projektägare och Hela Sverige ska leva Dalarna är utförare. Samarbetspartner är Älvdalens kommun och Länsstyrelsen Dalarna är finansär.

Läs mer: helasverige.se/dalarna-och-mobilsamakning.se

Mer bredbandspengar till landsbygden

Regeringen har avsatt 850 miljoner kronor under 2017–2020 för bredbandsutbyggnad på landsbygden. Detta utöver de 3,25 miljarder som redan avsatts inom ramen för landsbygdsprogrammet.

– Det är välkommet och nödvändigt, säger Staffan Nilsson, ordförande Hela Sverige ska leva, det behövs för bredband på landsbygden. Men vi får se upp, för man lovar pengar kommande år och statens budget är alltid ettår. Det ligger också ett val emellan. Det ger oss i alla fall bra motivation till att jobba på.

Ordförandeträff

Den 23-24 augusti arrangerades en ordförandeträff där alla länsbyggerådens ordförande får möjlighet att träffas, byta erfarenheter och diskutera viktiga frågor.

En av programpunkterna på dagordningen var att länsbyggeråden berättade vad de arbetar med nu. Vi kan inte låta bli att berätta – det visar verkligen bredden i vår verksamhet, men också hur mycket spännande som pågår inom organisationen.

Här är några smakprov: Länsbyggerådet Blekinge län arbetar med ett möte om bostäder på landsbygden, Länsbyggerådet i Dalarnas län drar nu igång ett projekt om samåkning, Länsbyggerådet Göteborgsregionen startar projektet Paletten, grundat på utredningen Palett för ett stärkt civillsamhälle, med målet att stärka de lokala utvecklingsgrupperna. I Hela Sverige ska leva Halland arbetar man bland annat med regional mikrofond, Hela Sverige ska leva Norrbotten har nyss arrangerat en fiberkonferens.

Mer info hittar du på länsbyggerådets hemsidor som du når via helasverige.se

Nyheter i korthet...

Beslut om omställningsamarbete

Omställningsnätverkets styrelse och hela Sverige ska levas styrelse har tagit beslut om att de tillsammans med andra intresserade aktörer inom folkbildningen med flera, vill starta ett gemensamt omställningsråd. Målet är att detta omställningsråd under nästa år ska starta en nationell omställningshubb som driver utbildningar och projekt för omställning. Arbetet är i sin linda, men det här är ett viktigt inriktningsbeslut för att hitta en ny samarbetsmodell.

Uppdaterat jämställdhetsmaterial

Nu ligger nytt och uppdaterat jämställdhetsmaterial på hemsidan: vår nya strategi, vår nya broschyr och ett "jämställdhetspaket" med enkla verktyg för att tala om jämställdhet, skapa inkluderande möten och annat. Där finns också skriften Främjartekniker med tekniker som främjar allas möjlighet att komma till tals. Bra stöd i det praktiska arbetet!

Helasverige.se, Resurser/Jamstalldhet/Material

I startgropen för nästa ERP

Hela Sverige ska leva har fått 150 000 euro för att genomföra nästa europeiska landsbygdsriksdag, ERP. Den äger rum i Venhorst, Nederländerna i oktober 2017. Arbetet drivs i projektform och startar redan i höst med tematräffar med mera. 21 partners från olika europeiska nätverk och partnerländer deltar i arbetet. Projektledare på Hela Sverige ska leva är Lena Husén.

Vi debatterar

Hela Sverige ska leva är en flitig debattör. Sedan förra nyhetsbladet i början av juni har vi skrivit hela åtta debattartiklar i ämnen som bredband, naturresursförvaltning, lokal ekonomi och att även Norrlands inland behöver poliser. Artiklarna har blivit publicerade i allt från Veckans affärer till Östersunds-Posten.

Nytt från trycket

Lathund för konferensarrangörer

För dig som arrangerar mindre konferenser. Ylva Lundqvist-Fridh som i flera år arrangerat Lokalekonomidagarna har samlat sina erfarenheter och bästa tips för ett lyckat arrangemang.

Lathund om offentlig finansiering för byautvecklare

De offentliga institutionerna delar ut en hel del projektpengar, men det kan vara snårigt att leta sig fram till rätt pengapott. Här presenteras de största organisationerna, länkar till dem och tips om hur man bär sig åt.

Båda skrifterna kan skrivas ut från [helasverige.se, fliken Resurser/Våra skrifter](http://helasverige.se, fliken Resurser/Vara-skrifter)

Föreningen Not Quites butik i det gamla bruket. Foto: Malin Robertson Harén

Konstnärer satte Fengersfors på kartan

År 2001 var ett tiotal unga hantverkare och konstnärer på jakt efter rymliga verkstäder och möjlighet att bo i närheten. I Fengersfors i Åmåls kommun hittade de vad de sökte och fick hyra lokaler i det gamla pappers bruket. De bildade föreningen Not Quite och två år senare öppnade de café, butik och galleri i anslutning till verkstäderna.

Nu år 2016 har föreningen närmare 60 medlemmar. Och deras närvaro har påverkat hela samhället. Dels har en del av Not Quites medlemmar flyttat till orten, men den nya stämningen lockar även andra att bosätta sig där, berättar marknadsföringsansvariga Malin Robertson Harén.

Åmåls kommun har varit positiv från början.

– De hjälpte till finansiellt på ett tidigt stadium och har stått för hyran av kontor, galleri och butikslokaler. Sedan förra året får vi ett årligt verksamhetsbidrag på 300 000 kronor. Deras stöd har betytt mycket, säger Malin.

Kommunens stöd är väl investerade pengar. Fengersfors är numera ett av Dalslands populäraste utflyktsmål med cirka 25 000 besökare om året. Cafét som Not quite startat finns med i White guide. Tre bed and breakfastföretag har startats i Fengersfors. Besökarna äter i sommarrestaurangen, handlar i mat-affären och i det nystartade surdegsbageriet som skapat sex nya arbetstillfällen. Många av Not Quites medlemmar arbetar extra på asylboendet ett par kilometer bort. Och de nyanlända har fått praktikplatser på bruket under sommaren.

Malin är säker på vad som är framgångsfaktorerna.

– Det är att allt kommer underifrån, från lust och egen drivkraft. Vi har lagt ner jättemycket ideellt arbete under åren. De tio som var med från början slet hårt och de har nu trätt tillbaka för nyare medlemmar. Jag tror att det annars hade stagnerat. Man orkar inte hur länge som helst, utan det måste till nya idéer och ny energi.

Not Quite har också många internationella kontakter, berättar Malin.

– Nu under hösten kommer en konstnär från Beirut och stannar en månad. En konstnär från Casablanca i Marocko är här som artist in residence i fyra veckor för ett speciellt projekt. Världen kommer till oss, säger Malin.

**Hela Sverige
ska leva!**

Från norr...

Rekordstort mopperally i Sävsjö

Varje år arrangerar Torsets byalag ett mopedrally, och det blir mer populärt för varje år, skriver Vetlandaposten. I år deltog hela 90 mopedister, mot förra årets 78. Banan är på 3,5 mil och målet är inte att komma fortast fram, utan att samla flest poäng vid ett antal stationer. Bland uppgifterna: pussla på tid och skjuta innebandy.

Rymdcenter skapas i Lundsbrunn

Lundsbrunns samhällsförening får drygt en miljon kronor av Allmänna arvsfonden för att skapa ett rymdcenter för barn och unga i bygdegården. Det skriver Skaraborgsbygden. Rymdcentret byggs i bygdegården och centret ska stimulera barn och ungas inre rymd, genom exempelvis nya bild-, ljud- och ljuslösningar.

Trygghetsboende i Resele

I Resele planeras ett trygghetsboende med tio senioranpassade hyreslägenheter, skriver allehanda.se. Initiativet kommer från en privatperson, som köpt en tomt och tagit fram en skiss. En undersökning som byalagets inflyttargrupp gjort, visar att intresset för sådana bostäder är stort. Till och med landshövdingen vill ställa sig i kö. Nu diskuteras finansieringen och en av möjligheterna är crowdfunding.

Höstmarknad i Hjortkvarn

Det har varit höstmarknad i Hjortkvarn, berättar Nerikes allehanda. Femton utställare erbjöd rotfrukter, potatis, blomlökar och perenner. För den hungrige fanns kålsoppa, rökt fisk, kött och hembakt. Anne Gustafsson i byarådet säger till tidningen att hon var nöjd med upplutningen.

– Vi trodde nog det skulle bli sämre med besök, eftersom skolan lagts ned, men så blev det inte.

...till söder